

INTERNAL

Hulevesisanasto

Sana	Määritelmä
Alivirtaama	Tietyn ajanjakson (esimerkiksi vuoden) pienin virtaama.
Asemakaava	Asemakaavassa määritellään yksityiskohtaisesti, miten aluetta käytetään. Kaava osoittaa rakennusten, puistojen ja katujen sijainnin, koon ja käyttö-tarkoituksen, mitä rakentamisessa on noudatettava
Avo-oja	Maahan kaivettu avouoma, jonka tarkoitus on tietyn maa-alueen kuivatta-minen tai kasteleminen tai muu veden johtaminen.
Avopainanne	Rakennettu avoin, loivareunainen ja yleensä kasvipeitteinen hulevesien johtamisrakenne
Avouoma	Avoin veden kulkureitti
Biohiili	Vettä ja ravinteita sitova hiili, jota voidaan käyttää kasvualueissa
Biosuodatus	Hulevesien käsittelymenetelmä, jossa vettä puhdistetaan suodattamalla sitä maakerrosten läpi.
Erillisviemäröinti	Putkijärjestelmä, jossa jätevedet ja hulevedet johdetaan erillään toisistaan.
Eroosio	Maaperän kulumisen hulevesien virtauksen vaikutuksesta, mikä voi johtaa kiintoaineen kulkeutumiseen vesistöihin ja niiden tilan heikentymiseen.
HaSu, happamat sulfaattimaat	Kun happamat sulfaattimaat joutuvat kosketuksiin hapen kanssa esimerkiksi kaivamisen, ojituksen tai muun maankäytön seurauksena, maahan muodostuu rikkihappoa, joka voi aiheuttaa esim. vesistöjen happamoitu-mista ja metallien liukenemistä maaperästä ja kulkeutumista vesistöihin.
Huleveden imey-tysrakenne	Järjestelmä, jonka tarkoitus on edistää huleveden imeytymistä ja suodattu-mista maakerrosten läpi maaperään
Huleveden käsittely	Esimerkiksi kiintoaineen sekä ympäristöä pilaavien aineiden kuten ravinteiden ja esimerkiksi katu- ja pysäköintialueilta kertyvien öljyjen poistaminen hulevesistä.
Huleveden viivyttä-minen	Toimenpiteet, joiden avulla huleveden virtausta hidastetaan tai pysäyte-tään tilapäisesti, esimerkiksi viivytyalueiden avulla.
Hulevesi	Rakennetuilla alueilla maan pinnalle tai muille vastaaville pinnoille muo-dostuva sade- ja sulamisvesi.
Hulevesiallas	Hulevesien varastoimiseen tai viivyttämiseen käytetty tai rakennettu allas
Hulevesien hallinta	Toimenpiteet, joilla pyritään hallitsemaan hulevesien määrää ja laatua sekä ehkäisemään niiden aiheuttamia haittoja, kuten tulvia, eroosiota tai veden pilaantumista.
Hulevesien johta-minen	Syntyneiden hulevesien siirtäminen paikasta toiseen painanteen, rakenne-tun ojan, kanavan, kourun tai putken avulla.
Hulevesijärjestelmä	Hulevesien hallintaan tarkoitettujen rakenteiden kokonaisuus.

Sana	Määritelmä
Hulevesikaivo	Hulevesien kokoamiseen tarkoitettu kaivo, jossa voi olla ritiläkansi ja/tai liete-/hiekkapesä
Hulevesilammikko	Vesirakenne, johon hulevedet ohjataan joko pintavaluntana hulevesikos-teikko tai imeytys- ja suodatinrakenteen kautta ja jonka tarkoituksena on toimia hulevesien kerääjinä, viivytäjinä ja puhdistajina sekä maisemaa vir-kistävinä elementteinä
Hulevesiohjelma	Kokonaisvaltainen suunnitelma, joka ohjaa hulevesien hallintaa kunnassa tai muulla rajatulla alueella. Ohjelmassa määritellään tavoitteet, toimenpi-teet ja vastuut hulevesien hallinnan parantamiseksi.
Hulevesiratkaisut	Rakenteet ja menetelmät, joilla hulevesiä kerätään, johdetaan, käsitellään ja viivytetään. Esimerkkejä: viivytysalueet, hulevesiviemärit, viherraken-teet, imeytysaltaat
Hulevesiselvitys	
Hulevesitulva	Hulevesitulva syntyy, kun vettä kasautuu kaduille ja pihoille tai muille alu-eille, mistä se purkautuu hallitsemattomasti aiheuttaen mahdollisesti vahin-koja.
Hulevesiverkosto	Hulevesien ja perustusten kuivatusvesien johtamiseen hulevesi(vie-märi)verkosto tarkoitettu verkosto kaivoineen ja mahdollisine pumppaa-moineen. Hulevesiverkosto voi koostua putkiviemäreistä ja mahdollisesti näihin välittömästi yhdistyvistä ojista ja painanteista.
Hydrologia	Hydrologia kuvaa veden esiintymistä, ominaisuuksia ja kiertokulkua ilman, maan, pohjaveden ja vesistöjen välillä. Luonnontilaisilla ja rakennetuilla alueilla veden kiertokulku on erilaista.
Imeyttäminen	(Huleveden) tarkoituksellinen imeyttäminen maaperään.
Imeytysalue / imey-tyskenttä	Maanpintaa tai rakenteita, kuten sorapintoja tai erityisiä suotavia maaperä-rakenteita, joissa hulevesi imeytetään takaisin maaperään.
Imeytyskaivanto	Kaivanto, joka on täytetty huokostilavuudeltaan suurella materiaalilla (ku-ten kiviaineksella) ja johon ohjattu hulevesi varastoituu täytemateriaalin huokostilaan ja imeytyy hiljalleen ympäröivään maaperään (kaivannot voi-daan sijoittaa myös maan alle, jolloin hulevedet johdetaan niihin hulevesi viemäreillä tai salaojilla)
Imeytyspainanne	Ympäristöään alempana oleva, yleensä kasvillisuuden peittämä alue tai loivaluiskainen oja, joka on normaalisti kuiva ja johon (hule)vesi voi väliai-kaisesti kertyä ja lyhyessä ajassa imeytyä maaperään.
Kattovesi	Rakennusten katoilta valuva sade- ja sulamisvesi

Sana	Määritelmä
Kaupunkihydrologia, taajamahydrologia	Sovelletun hydrologian osa-alue, joka keskittyy rakennetun ympäristön ominaispiirteisiin. Kaupungeissa rakentamisen takia pintavalunta on luonnonoloihin verrattuna voimakkaasti lisääntynyt. Toisaalta veden imeytymisen syvälle maaperään ja kasvillisuuden kautta tapahtuva haihdutus ovat vähentyneet.
Luonnonmukainen hulevesien hallinta	Luonnon omien veden kiertoon ja veden laatuun vaikuttavien tekijöiden hyödyntäminen ja tukeminen taajamien hulevesien hallinnassa.
Läpäisemätön pinta	Tiivis pinta esim. asfaltti, joka estää huleveden imeytymisen maaperään ja lisää pintavaluntaa.
Läpäisevä pinta	Rakentamaton tai rakennettu pinta, missä hulevesien imeytymistä maaperään tapahtuu.
Mitoitussade	Mitoitussade määritetään valuma-alueen kertymisajan (mitoitussateen kesto) ja todennäköisyyden (toistuvuuden ja rankkuuden/sademäärän) avulla
Padotuskorkeus	Taso, jolle vesi voi verkostossa nousta viemäriin tulviessa. Padotuskorkeuden alapuolelle sijoituvia tiloja ei tule viemäröidä. Padotuskorkeus ohjaa rakentamistasoja. Padotuskorkeuden määrittää vesihuoltolaitos, (mikäli vesihuoltolaitos ei ole määritellyt padotuskorkeutta se on kadun tai maanpinta +100 mm liitoskohdassa).
Pidättäminen	Valuma-alueelta purkautuvan huleveden määrän vähentäminen ja varastointi imeyttämällä ja säännöstelytilavuutta kasvattamalla.
PIMA	Pilaantunut maa-alue viittaa alueeseen, jossa maaperä, pohjavesi tai sedimentit ovat saastuneet haitallisilla aineilla, kuten raskasmetalleilla, öljyillä tai kemikaaleilla.
Pintavalunta	Maan pinnalla valuva sadannan osa.
Pintavesi	Pintavesiä ovat joet, purot, norot, ojat, meret, järvet, lammet ja lähteet.
Pintakerrosvalunta	Maaperän pintakerroksiin imeytyvä sadannan osa, joka kulkeutuu maan pintakerroksissa vesiuomiin.
Pintavalutus	Hulevesien käsittelymenetelmä, jossa hulevesiä valutetaan kaltevaa kasvipeitteistä maastoa hyödyntäen.
Pohjavesivalunta	Maaperään pohjavedeksi imeytyvä sadannan osa.
Purkukaivo	Kaivo, josta hulevesi johdetaan viettoviemäriellä tai avo-ojalla purkukohtaan
Purkureitti	Kaavassa osoitettu tai muuten tarkoitukseen varattu luonnontilainen tai rakennettu reitti, joka mahdollistaa tulvivien hulevesien johtamisen vesistöön tai muuhun tarkoitukseen soveltuvaan paikkaan mahdollisimman vähäistä haittaa aiheuttaen.

Sana	Määritelmä
Rankkasade	<p>Sade, joka on kyseiselle alueelle poikkeuksellinen; Ilmatieteen laitoksen sateen keston ja sademäärän avulla määrittelemät rankkasateet maan etelä- ja keskiosassa:</p> <p>Aika / Sademäärä 5 min / 2,5 mm 30 min / 5,5 mm 60 min / 7,0 mm 4 h / 10 mm 12 h / 15 mm 24 h / 20 mm</p>
Sadanta	Tietylle alueelle tietyssä ajassa sateena pudonnut vesi.
Sadepuutarha	Kasvillisuudella ja maaperällä toteutettu pienimuotoinen rakenne, joka imeyttää ja viivyttää hulevesiä luonnollisesti.
Sulkukaivo	Kaivo, josta voidaan katkaista veden virtaus ja siten haitallisten aineiden kulkeutuminen eteenpäin (esimerkiksi onnettomuustilanteessa)
Säätökaivo	Kaivo, jolla säädellään salaojavaluntaa ja siten pohjaveden pinnan korkeutta
Säätöpato	Pato, jolla säädellään virtaamaa ja siten vedenpinnan korkeutta esimerkiksi hulevesirakenteissa
Taajamahydrologia	Sovelletun hydrologian osa-alue, joka keskittyy (kaupunkihydrologia) rakennetun ympäristön ominaispiirteisiin
Taajamatulva	Taajamatulva syntyy, kun vettä kasautuu kaduille ja pihuille tai muille alueille, mistä se purkautuu hallitsemattomasti aiheuttaen vahinkoja
Tarkastuskaivo	Tarkastukseen ja huoltoon tarkoitettu kaivo
Tulvareitti	Maanpinnalla oleva huleveden virtausreitti, johon hulevedet johdetaan hallitusti silloin, kun hulevesiviemäröinnin kapasiteetti ylittyy.
Tulvariski	Tulvan todennäköisyyden ja tulvasta mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen yhdistelmä (riski = tulvan todennäköisyys x mahdollinen vahinko)
Tulvauoma	Luonnon- tai keinotekoinen uoma, jossa vettä virtaa tarkoituksellisesti tulvan aikana.
Valuma-alue	Maaston korkeimpien kohtien eli vedenjakajien rajaama alue, josta sadevedet valuvat samaan vesistön osaan tai hulevesijärjestelmään. Taajamissa hulevesiverkostolla valuma-alueiden rajoja on voitu muuttaa maaston muodosta poikkeavaksi.
Valunta	Se osa sadannasta, joka sisältää pintavalunnan ja pintakerrosvalunnan.
Valumavesiselvitys	

Sana	Määritelmä
Vesienhallinta	Kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka sisältää sekä hulevesien hallinnan että muiden vesivarojen hallinnan ja suojelun.
Vesilain mukaiset toimenpiteet	Toimenpiteet, jotka tehdään vesilain säädösten mukaisesti vesivarojen käytön ja suojelun varmistamiseksi.
Vesistönsuojelu	Toimenpiteet ja rakenteet, joiden avulla pyritään estämään vesistöjen pilaantumista ja turvaamaan veden hyvä laatu.
Vesistötulva	Vesistötulvalla tarkoitetaan vesistöjen, kuten purojen, jokien, järvien ja lampien tulvimista.
Viherkatto	Viherkatto on sellainen katto, jonka päällä on elävää kasvillisuutta, joka käyttää ja pidättää vettä maakerrokseen ja kasveille.
Virtavesi	Luonnollisen vedenkierron osana oleva pysyvästi veden peittämä alue, jossa on virtaama. Joki, puro tai keinotekoinen virtavesi.
Viivyttäminen	Pintavalunnan jakaminen pitkälle ajanjaksolle. Viivytyksrakenteissa varastoidaan vettä niin, että alueelta lähtevät virtaamat hidastuvat ja virtaamahuiput pienenevät.
Ylivirtaama	Tietyn ajanjakson suurin virtaama.